

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028

Kaupunginhallitus 21.10.2025
382/02.02.00/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Stina Mattila ja talousjohtaja Mikko Tornikoski

Kaupunginhallituksen talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 käsittelypäiviksi on sovittu 21.-22.10.2025.

Käsittelyssä esitellään kaupunginjohtajan talousarvioesityksen käyttötalous-, rahoitus ja investointiosat kokonaisuutena sekä kuullaan toimialojen talousarvioesitysten perusteet. Lisäksi esitellään koulutus- ja henkilöstösuunnitelman katsaus sekä veroesitykset.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Käyttötalous

	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	39 519 734 €
TOIMINTAKULUT	-192 391 978 €
TOIMINTAKATE	-152 872 244 €
VEROTULOT	134 978 000 €
VALTIONOSUUDET	35 484 500 €
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-205 100 €
VUOSIKATE	17 385 156 €
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 965 633 €
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	
TULOS	-580 477 €
POISTOERON MUUTOS	664 313 €
VARAUSTEN MUUTOS	0 €
RAHASTOJEN MUUTOS	0 €
YLI-/ALIJÄÄMÄ	83 836 €

Kuntatalouden näkymät pysyvät lähivuosina heikkoina. Kasvavat palkkakustannukset, investointitarpeet ja valtionosuuksien leikkaukset lisäävät paineita. Vaikka verotulojen kasvu tuo helpotusta, tulojen ja menojen epätasapaino jatkuu ja kuntien velkaantuminen syvenee koko 2020-luvun loppua kohden.

Vuodelle 2026 kaupungin ja liikelaitoksen (ulkoiset) toimintatuottoihin on budjetoitu yhteensä 39,5 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kasvavat ensi vuonna kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna noin 5,8 %, eli noin 2,2 miljoonaa euroa.

Ensi vuoden talousarviossa kaupungin toimintakulut nousevat 192,4 miljoonaan euroon, mikä merkitsee noin 10,9 miljoonan euron eli 6,0 prosentin kasvua kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Kasvua näkyy lähes kaikissa kuluryhmissä, ja merkittävin tekijä on henkilöstömenojen kasvu. Palkkaratkaisut vuosilta 2023 ja 2025 nostavat kaupungin palkkamenoja ja henkilöstökuluihin on varattu yhteensä 115,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 palkkaratkaisut nostavat henkilöstömenoja arviolta noin 12 % sopimuskaudella.

Kaupungin hallituksen kesäkuussa hyväksymässä talousarvioraamissa kaupungin ja liikelaitoksen toimintakatteen vuosimuutos (talousarvio 2025 vrt. talousarvio 2026) oli kokonaisuudessaan 5,2 %. Kaupunginjohtajan esityksessä vuosimuutos on 6,0 % ja toimialojen esitys oli 6,4 %. Nyt esitettyyn talousarviotavoitteeseen päästään tässäkin tapauksessa vain, että sopeuttamistoimet saadaan toteutettua suunnitelmien mukaisesti. Vaikka kaupungin tulos liikelaitoksen kanssa on lievästi ylijäämäinen, on huomioitava, että kaupungin osalta tulos on selkeästi alijäämäinen (-0,7 miljoonaa euroa).

Kokkolan kaupungin verotulojen arvioidaan ensi vuonna nousevan yhteensä 135 miljoonaan euroon. Kasvu perustuu erityisesti tuloverojen nousuun, jota tukee työllisyystilanteen mahdollinen kohentuminen. Tuloveroihin ei esitetä talousarviossa kuitenkaan muutoksia. Yhteisöverotuottojen odotetaan kasvavan lähes viidenneksellä, vaikka niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen taloustilanteen ja tullipolitiikan vuoksi. Kiinteistöverojen tuotto pysyy nykyisellä tasolla, eikä veroprosentteihin esitetä muutoksia vuodelle 2026.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan 35,5 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 4,9 miljoonan euron lisäystä kuluvan vuoden tasoon verrattuna. Kasvua selittää erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden vahvistuminen sekä verotuloihin perustuvat tasaukset ja veromenetysten kompensaatiot. Kokonaisuutta kuitenkin heikentävät sote-uudistukseen liittyvät pysyvät vähennykset, jotka pienentävät kaupungin rahoitusosuutta noin 17 miljoonalla eurolla vuonna 2026. Pidemmällä aikavälillä valtionosuuksien kehitys näyttää heikolta, sillä väestön väheneminen ja lasten määrän lasku kaventavat rahoituspohjaa. Myös valtakunnallinen rahoitusjärjestelmän uudistus, joka siirtyi vuoteen 2027, ei lupaa kunnille lisärahoitusta, vaan sen vaikutus on valtion näkökulmasta kustannusneutraali. Näin ollen kaupungin talouden tasapaino nojaa jatkossa yhä vahvemmin omien verotulojen kehitykseen.

Kaupungin ja liikelaitoksen ensi vuoden talousarviossa rahoitustuotot ja -kulut jäävät nettona lievästi alijäämäisiksi, noin -0,2 miljoonaan

euroon. Korkotuottojen arvioidaan olevan 0,4 miljoonaa euroa ja osinkojen sekä muiden rahoitustuottojen 4,2 miljoonaa euroa, kun taas korkokulut nousevat 4,8 miljoonaan euroon. Korkean suojausasteen ansiosta korkomenojen kasvu on toistaiseksi pysynyt hallinnassa, mutta nykyinen korkotaso ja kasvava lainakanta lisäävät kustannuksia tulevana vuosina.

Vuoden 2026 talousarviossa Kokkolan vuosikate on 17,4 miljoonaa euroa, mikä merkitsee parannusta kuluvan vuoden ennusteeseen. Vuosikatetavoite suhteessa poistoihin oli 120 % talousarvioraamissa, ja kaupunginjohtajan esityksessä päästään 96,8 prosenttiin.

Poistojen ja arvonalentumisien sekä muutoserien jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu esityksen mukaisesti 0,1 miljoonaa euroa. Talousarviossa kaupungin tilikauden alijäämä -0,7 miljoonaa euroa ja liikelaitoksen ylijäämä 0,8 miljoonaa euroa.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä kaupungin ja liikelaitoksen tulos oli ylijäämäinen vuonna 2026 ja myös suunnitelmavuosina 2027-2028.

Investoinnit

Investointien osalta talousarvioesitys on kaupunginhallituksen raamiin nähden tavoitteessa vuoden 2026 osalta. Vuosien 2026-2028 nettoinvestointikatto on 120 miljoonaa euroa, ja tämän hetken investointi suunnitelma kolmelta vuodelta on 143,4 miljoonaa euroa. Talousarvion on sisällytetty vain välttämättömät ja käynnissä olevat hankkeet. Lisäksi talousarvion sitovuustasoja on kiristetty investointien osalta.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta on -27,5 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 60,0 miljoonaa euroa. Vastaavasti pitkäaikaisten lainojen vähennykset ensi vuonna ovat 34,0 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin lainasaldoennuste kasvaa 291,4 miljoonaan euroon vuoden 2026 lopussa.

Rahoituslaskelman rahoituksen rahavirta vuonna 2026 liikelaitos huomioiden on 26,0 miljoonaa euroa ja rahavarojen muutos vastaavasti -1,5 miljoonaa euroa.

Mikäli vuoden 2026 talousarvio toteutuu esityksen mukaisena, on kaupungin tilikausien ylijäämä taseessa vuoden päättyessä arviolta noin 47,2 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028 on laadittu vastuullisesti ja realistisesti, perustuen tämän hetken näkemyksiin talouden tilasta ja todennäköisistä kehityksen suunnista. Haasteet

jatkuvat myös tulevina vuosina, ja tulevat vuoden pitävät sisällään paljon toimintaympäristöön liittyvää epävarmuutta.

Liitteenä kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 sekä oheisaineistona talousarvion kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn aikataulu.

Liite A Kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2028.

Päätös